Okul Öncesi Öğretmenlerin Sığınmacı Çocukları Tanıma Ve Değerlendirme Sürecindeki Uygulamalarının Ve Görüşlerinin İncelenmesi

Nuhpelda Özoruç[1], Raziye Günay Bilaloğlu[1]

[1]*Çukurova Üniversitesi*

Bildiri No: 56 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Bildiri

Okul öncesi eğitim sürecinde çocukların gelişimlerini desteklemede tanıma ve değerlendirmenin yapılması ve çocukların ihtiyaçları doğrultusunda planlama yapılması oldukça önemlidir. Eğitim sürecinde uygulanan programın içeriği kadar tanıma ve değerlendirme çalışmaları da önem taşımaktadır. Çocuklar birbirlerinden farklı gelişim özellikleri gösterdiklerinden çocuğu tanımak, eğitim sürecini planlamak, uygulamak ve değerlendirme yapmak oldukça kapsamlı ve çok boyutlu bir süreçtir. Ayrıca ülkemizin çokkültürlü bir toplum yapısına sahip olmasından ve son yıllarda farklı ülkelerden çeşitli nedenlerle göç olmasından kaynaklı farklı dil ve kültürlerden çocuklar bir arada okul öncesi eğitim almaktadır. Bu durum sınıftaki çocuklar arasında bireysel farklılıkların çeşitlenmesine yol açmakta ve bunun sonucunda eğitim sürecini planlama, uygulama ve değerlendirmede öğretmenlere büyük sorumluluklar düşmektedir. Çocukların okul öncesi eğitimden maksimum düzeyde verim alabilmeleri amacıyla her çocuğu göz önünde bulundurarak tanıma ve değerlendirme çalışmalarının yapılması önemlidir. Bu araştırmanın amacı okul öncesi öğretmenlerinin sığınmacı çocukları tanıma ve değerlendirmeye yönelik uygulamalarının ve görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma, sığınmacı çocukların tanıma ve değerlendirme sürecindeki uygulamaları belirlemek ve ayrıntılı bir şekilde ortaya koyabilmek için nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması olarak desenlemiştir. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmadaki örneklem seçiminde dikkat edilen ölçüt öğretmenin sınıfında en az bir sığınmacı çocuk olmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu 10 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından ilgili alan yazın doğrultusunda hazırlanan bu form uzman görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda yeniden yapılandırılan form aracılığıyla sınıfında sığınmacı çocuk bulunan iki öğretmenle pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda son şekli verilen görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmenlerin demografik bilgilerini içeren sorular bulunurken ikinci bölümde sınıfında sığınmacı çocuk bulunan öğretmenlerin tanıma ve değerlendirme sürecinde kullandıkları yöntem ve teknikler, yaşadıkları zorluklar, tanıma ve değerlendirmeye yönelik verileri nasıl kullandıkları, tanıma ve değerlendirme sürecinin daha etkili ve verimli olabilmesine ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik sorular bulunmaktadır. Çalışma grubunun oluşturulmasında gönüllü katılım esas alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubunda yer alan on öğretmen ile uygun oldukları gün ve saat içinde randevu alınarak yüz yüze görüşme yapılmıştır. Her bir öğretmen ile gerçekleştirilen görüşme ortalama 25 dakika sürmüştür. Görüşmeler öğretmenlerin izni doğrultusunda ses kaydına alınmıştır. Bu süreçte görüşmelere ait ses kayıtları ve notlar transkript edilerek yazılı hale dönüştürülmüştür. Elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmektedir. Verilerin analizi devam etmekle birlikte ön bulgularda öğretmenlerin çocukları tanıma ve değerlendirme sürecinde kullandıkları yöntem ve tekniklerde çoğunlukla gözlem, anekdot kaydı, portfolyo ve ailelerle iletişim kurdukları görülmüştür. Öğretmenler tanıma ve değerlendirme sürecinde çocukların dil farklılığından dolayı yeteri kadar tanıma ve değerlendirme yapamadıkları, tanıma ve değerlendirmeyi istedikleri düzeyde etkili yapamadıklarından dolayı çocukların gelişim düzeylerini objektif değerlendiremedikleri ve gelişim raporu hazırlama sürecinde zorlandıkları görülmüştür. Öğretmenler tanıma ve değerlendirme sürecindeki verilerini çoğunlukla planlama yaparken, günlük plan yaparken gelişim raporu hazırlarken ve ailelere bilgi verme amaçlı kullandıkları görülmüştür. Sığınmacı çocukların tanıma ve değerlendirmelerinin daha etkili yapılabilmesi için öğretmenler tercümanın olmasıyla etkili

iletişim sağlanacağından daha verimli olacağını, hizmet içi eğitimler aracılığıyla öğretmenlere neler yapılabileceğine yönelik fikir vermesi, aile katılımının arttırılması, sığınmacı çocuklara yönelik günlük planlarda uyarlama kısmının yapılması, çocuklara ve ailelere dil öğrenmelerine yönelik eğitim verilmesinin tanıma ve değerlendirme sürecini daha etkili hale getireceğine yönelik önerilerde bulunmuşlardır. Araştırmanın bulgular ve sonuç bölümleri ilerleyen süreçte tamamlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, sığınmacı çocuklar, tanıma ve değerlendirme